

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล
การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ศรีสะเกษ เขต 1

The Relationship between Creative Leadership of School Administrators and the
Effectiveness of Academic Administration of School under Sisaket Primary
Educational Service Area Office 1

สุจิตรา มุลสาร^{1*} และสุรศักดิ์ ศรีกระจำง²

Sujitra Moomsan^{1*} and Surasak Srikrachang²

^{1*}นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คุรุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

²อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

^{1*}Master Student of Education in Educational Administration Graduate School Sisaket Rajabhat University

²Lecturer from the Faculty of Educational Administration Program Sisaket Rajabhat University

*Corresponding Author Email: iamsujitra1234@gmail.com

Received: 10 November 2025 Revised: 1 December 2025 Accepted: 7 December 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สพป.ศรีสะเกษ เขต 1 2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สพป.ศรีสะเกษ เขต 1 และ 3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สพป.ศรีสะเกษ เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สพป.ศรีสะเกษ เขต 1 จำนวน 346 คน ที่มาจากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (1970) มีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิและเทียบสัดส่วนตามขนาดของสถานศึกษา แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สพป.ศรีสะเกษ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.33) 2) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สพป.ศรีสะเกษ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.68$, S.D. = 0.32) และ 3) ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สพป.ศรีสะเกษ เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง ($r=0.693$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์, ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, การบริหารงานวิชาการ

Abstract

This research consists purposes were 1. to investigate the level of creative leadership among school administrators under the Sisaket Primary Educational Service Area Office 1 2. to examine the level of effectiveness in academic administration of schools under the Sisaket Primary Educational Service Area Office 1 and 3. to explore the relationship between the creative leadership of school administrators and the effectiveness of academic administration in schools under the Sisaket Primary Educational Service Area Office 1. The research instrument was a questionnaire. The sample consisted of 346 school administrators and teachers from schools under the jurisdiction of the Sisaket Primary Educational Service Area Office 1. The sample size was determined using the sample size determination table developed by Krejcie and Morgan (1970). Stratified random sampling with proportional allocation based on school size was employed. The data obtained from the questionnaires were analyzed using descriptive statistics, including percentages, means, and standard deviations, as well as Pearson's product-moment correlation coefficient. The findings revealed that 1) The overall level of creative leadership among school administrators under the Sisaket Primary Educational Service Area Office 1 was at the highest level ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.33) 2) The overall level of effectiveness in academic administration of schools under SPESA 1 was at the highest level ($\bar{x} = 4.68$, S.D. = 0.32) and 3) The relationship between administrators' creative leadership and the effectiveness of academic administration in schools under SPESA 1 was positively correlated at a relatively high level ($r = 0.693$), with statistical significance at the 0.01 level.

Keywords: The Leadership, Creative Leadership, Academic Administration

บทนำ

จากการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในปัจจุบัน ได้ส่งผลกระทบให้ประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบการจัดการศึกษาของประเทศไทย เพื่อให้สามารถพัฒนาคนให้มีคุณภาพอย่างเพียงพอต่อการดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมที่กำลังจะเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยมุ่งกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาส่วนกลางไปสถานศึกษา ซึ่งมุ่งหวังจะได้เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาและตามความต้องการของชุมชน ตามมาตราที่ 39 กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, น.19) การบริหารงานวิชาการในยุคปฏิรูปการศึกษานั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการอย่างรอบด้าน พร้อมทั้งต้องมีความรู้ ผู้นำที่มีความก้าวหน้า ทันสมัย และมีความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคมในปัจจุบัน นอกจากนี้ ผู้บริหารยังต้องมีความสามารถในการจูงใจและผลักดันให้บุคลากรในองค์กร รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสังคม

ร่วมมือกันดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะส่งผลให้องค์กรสามารถพัฒนาและก้าวหน้าได้อย่างมั่นคง โดยมีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นพื้นฐานสำคัญของการบริหารทั้งนี้ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำได้มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปตามยุคสมัย จากเดิมที่เน้นลักษณะส่วนบุคคลหรือพฤติกรรมของผู้นำ มาเป็นการมองภาวะผู้นำในเชิงสถานการณ์ และภาวะผู้นำแบบการเปลี่ยนสภาพหรือแลกเปลี่ยน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายของแนวคิดในการบริหารจัดการบุคคลในองค์กร อย่างไรก็ตาม สังคมปัจจุบันที่กำลังก้าวเข้าสู่อนาคตเป็นสังคมที่เต็มไปด้วยความเปลี่ยนแปลง การแข่งขันที่รุนแรง และสภาพแวดล้อมที่ซับซ้อนและไม่แน่นอน ทำให้ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (Creative Leadership) กลายเป็นภาวะผู้นำที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน เพราะเป็นภาวะผู้นำที่สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง คิดอย่างมีวิสัยทัศน์ และสร้างนวัตกรรมเพื่อขับเคลื่อนองค์กรให้ก้าวหน้าต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกได้อย่างยั่งยืน (กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์, 2556, น.34) โดยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นภาวะผู้นำที่มุ่งเน้นการประสานงานระหว่างบุคคลที่มีความคิดเห็นทั้งสอดคล้องและแตกต่างกัน โดยใช้เวลา ทรัพยากร และโอกาสในการเรียนรู้ร่วมกัน แม้ความคิดเห็นอาจไม่ตรงกัน แต่ความต่างเชิงสร้างสรรค์สามารถนำไปสู่การคิดแนวใหม่และการพัฒนาองค์กร ภาวะผู้นำลักษณะนี้คล้ายกับภาวะผู้นำแบบให้บริการ มุ่งพัฒนาสมรรถนะและความสามารถของบุคลากรภายในองค์กร เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในทุกระดับ และเน้นการพัฒนาแนวทางใหม่ ๆ แทนการยึดติดกับรูปแบบเดิม (วิมล จันทรแก้ว, 2555, น.1) กลับพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีภาวะผู้นำในการคณะทำงานที่มีคุณภาพ และไม่มีการพัฒนาภาวะผู้นำของทั้งผู้บริหารและครูอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้บุคลากรขาดความคิดสร้างสรรค์ ขาดประสบการณ์ในการบริหารภาวะเสี่ยง และการจัดการงบประมาณ รวมถึงขาดการวางแผนที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำให้การบริหารเกิดความขัดแย้ง ลำช้า และบุคลากรขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโดยภาพรวม

ความสำคัญของการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา โดยกำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษา มีความเป็นเลิศคิดเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรมที่ทันสมัย มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีสำนึกความรับผิดชอบ และการบริหารแบบร่วมมือ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำจะต้องมีภาวะผู้นำ ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการเกิดประสิทธิผลของสถานศึกษาดังนั้นผู้นำต้องมีการพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคมพร้อมเสริมแรงให้คนอื่น ๆ ในสังคมร่วมมือและทำไปพร้อมกันได้ก็จะทำให้สถานศึกษานั้นก้าวไปด้วยดีเมื่อสังคมปัจจุบันที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต มีการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดเจน โดยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นอีกภาวะผู้นำหนึ่งที่สำคัญในปัจจุบัน

ดังนั้น จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ชี้ให้เห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ความมีประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคปัจจุบัน ผลการวิจัยที่ได้คาดว่าจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถพัฒนาตนเองและปรับบทบาทการบริหารให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิผลสูงขึ้น ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งสามารถก้าวสู่มาตรฐานสากลได้อย่างมั่นคง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สพป.ศรีสะเกษ เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับของประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สพป.ศรีสะเกษ เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สพป.ศรีสะเกษ เขต 1

การทบทวนวรรณกรรม

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการจูงใจหรือนำผู้อื่น มีวิสัยทัศน์เพื่อเป็นการกระตุ้นส่งเสริมให้ลองผิดลองถูก ในองค์กรที่จะทำให้ทุกคนในองค์กรคิดหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ได้ กล้าคิดกล้าตัดสินใจ สร้างสรรค์ในสิ่งใหม่ มีความสามารถในการปรับตัว และปฏิบัติงานต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ด้วยความยืดหยุ่น เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น ผู้นำที่มีความยืดหยุ่น และมีความไว้วางใจ ในวิธีการและกระบวนการในภาพรวม ความสามารถในการจูงใจหรือนำบุคคลอื่น ๆ อย่างมีวิสัยทัศน์การแก้ปัญหาและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์พร้อมทั้งรู้จักกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ของผู้อื่น ประสานงานผู้อื่นด้วยการสร้างแรงบันดาลใจ สร้างแรงจูงใจ สร้างบรรยากาศโดยการคิดนอกกรอบด้วยวิธีการใหม่ ๆ กล้าคิดกล้าตัดสินใจมีความคิดสร้างสรรค์หาแนวทางใหม่ ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ในองค์กร สมาชิกตระหนักในวิสัยทัศน์ ภารกิจจนทำให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการถือเป็นภารกิจหลักและเป็นหัวใจสำคัญที่สุดของการบริหารสถานศึกษา เนื่องจากโรงเรียนมีหน้าที่โดยตรงในการให้ความรู้ด้านวิชาการและการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญและทุ่มเทเวลาให้กับงานวิชาการเป็นลำดับแรก เพราะงานด้านอื่น ๆ เป็นเพียงส่วนสนับสนุนที่ช่วยให้งานวิชาการสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่านั้น คุณภาพของการจัดการศึกษาและความสำเร็จของสถานศึกษาจึงขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการเป็นหลัก งานบริหารวิชาการทำหน้าที่เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จที่สำคัญที่สุดในการจัดการศึกษา โดยครอบคลุมกิจกรรมการจัดการที่หลากหลาย ได้แก่ งานหลักสูตรและการนำไปใช้ งานการเรียนการสอนและสื่อการเรียนรู้ งานวัดผลและประเมินผล งานการพัฒนาศักยภาพ (นิเทศการศึกษาและการอบรม) และการบริหารทรัพยากร (ห้องสมุด)

โดยสรุปแล้ว การบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ กล่าวคือ การพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ทักษะ จริยธรรม และคุณสมบัติที่จำเป็น เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตและเป็นกำลังสำคัญในสังคมได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 กลุ่มประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัด สพป.ศรีสะเกษ เขต 1 มีจำนวน 258 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 258 คน และครูผู้สอนจำนวน 3,147 คน รวมทั้งสิ้น 3,405 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัด สพป.ศรีสะเกษ เขต 1 จำนวน 346 คน โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 26 คน และครู จำนวน 320 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ และเทียบสัดส่วนตามขนาดของสถานศึกษา

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย 1) สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ (1) ตำแหน่ง (2) ประสบการณ์ทำงาน และ (3) ขนาดของสถานศึกษา 2) สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ (2) ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ข้อ (3) ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ และ (4) การทำงานเป็นทีม โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ท และ 3) สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนการเรียนรู้ 4) ด้านการนิเทศการศึกษา โดยแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ มาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัด สพป.ศรีสะเกษ เขต 1 จำนวน 346 คน โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 26 คน และครู จำนวน 320 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบเชิงปริมาณ จากการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 346 คน

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ศึกษาาระดับของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สพป.ศรีสะเกษ เขต 1

ผลการวิจัยพบว่า ระดับของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สพป.ศรีสะเกษ เขต 1 ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	(N = 346)		
	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.71	0.35	มากที่สุด
2. ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว	4.63	0.39	มากที่สุด
3. ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์	4.66	0.37	มากที่สุด
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.69	0.35	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.67	0.33	มากที่สุด

จากตาราง 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดไปหาลำดับที่ต่ำที่สุด โดยเรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.35) ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{x} = 4.69$, S.D. = 0.35) ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 4.66$, S.D. = 0.37) และด้านการมีความยืดหยุ่นและการปรับตัว ($\bar{x} = 4.63$, S.D. = 0.39)

2. ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สพป.ศรีสะเกษ เขต 1

ผลการวิจัยพบว่า ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวม

ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	(N = 346)		
	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.69	0.35	มากที่สุด
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.69	0.36	มากที่สุด
3. ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนการเรียนรู้	4.63	0.40	มากที่สุด
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.71	0.36	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.68	0.32	มากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่า ระดับประสิทธิภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.68$, S.D. = 0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดไปหาลำดับที่ต่ำที่สุด โดยเรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.36) ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.69$, S.D. = 0.36) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.69$, S.D. = 0.35) และด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.63$, S.D. = 0.40)

3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สพป.ศรีสะเกษ เขต 1

ผลการวิจัยพบว่า คำนวณความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน จำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 2) ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว 3) ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ และ 4) ด้านการทำงานเป็นทีม และ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา จำแนกเป็น 4 ด้าน โดยมีผลตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	r	P-Value
ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X)	0.693**	0.000
ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา (Y)		

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวก และมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สพป.ศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดไปหาลำดับที่ต่ำที่สุด โดยเรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.35) ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{x} = 4.69$, S.D. = 0.35) ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 4.66$, S.D. = 0.37) และด้านการมีความยืดหยุ่นและการปรับตัว ($\bar{x} = 4.63$, S.D. = 0.39)

2. เพื่อศึกษาระดับของประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สพป.ศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า ระดับประสิทธิผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.68$, S.D. = 0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดไปหาลำดับที่ต่ำที่สุด โดยเรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.36) ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.69$, S.D. = 0.36) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.69$, S.D. = 0.35) และด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.63$, S.D. = 0.40)

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สพป.ศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด สพป.สะเกษ เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวก และมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.01 โดยด้านที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พบว่า ด้านการทำงานเป็นทีม มี

ความสัมพันธ์กันมากที่สุด รองลงมา ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านการมีความยืดหยุ่นและการปรับตัวตามลำดับ

การอภิปรายผล

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย การที่ได้ข้อสรุปเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 มีกระบวนการทำงาน และปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบในสถานศึกษา และมีการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ กาญจนา ศิลา (2556) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน สังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ กฤษพล อัมระนันท์ (2558) พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่वंก์ สพป. นครสวรรค์เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สุกัญญา สายลวด (2564) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ งานวิจัยสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01 และณัฐกิตติ์ บุญเก่ง (2565) พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สพป.ปัตตานี เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย การที่ได้ข้อสรุปเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ดี มีทักษะในการบริหารงาน มีการวางแผนกลยุทธ์ที่ดี มีแผนการปฏิบัติตามแผนที่เป็นระบบมีทักษะการแก้ปัญหา มีครูและบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีความตั้งใจในการพัฒนางานด้านวิชาการ เพื่อมุ่งพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ มีทักษะในการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับนิภาพร เหล็กหลี่ (2559) พบว่า การบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตัวแปรที่ส่งผล พบว่า ตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการ คือ ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ด้านการวัดผล ประเมินผลและการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาผลการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษา

3. ผลการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา พบว่า ทั้งในภาพรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านการทำงานเป็นทีม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับประสิทธิผลทางวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับขวัญฤทัย ภู่อาระ (2562) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้าน มีวิสัยทัศน์ ส่วนกฤษพล อัมระนันท์ (2558) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ 3.2 ประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อค้นพบ หรือองค์ความรู้ใหม่

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผน และพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา และสามารถนำข้อมูลผลการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ไปพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาได้

2. องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ คือผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปวางแผนด้านงานวิชาการของสถานศึกษาและเพื่อพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ให้ทันต่อสภาวะความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โดยคำนึงถึงผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาสู่มาตรฐานสากล

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดใจกว้างและยอมรับความคิดเห็นใหม่ ๆ จากทุกภาคส่วนในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วม และการสร้างความก้าวหน้าให้กับสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรม การเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันหรือสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น เพื่อให้ นักเรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับโลกแห่งความจริงได้อย่างเหมาะสม

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความยืดหยุ่นและการปรับตัว สามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงยืดหยุ่นต่อแนวทางใหม่ ๆ พร้อมทั้งปรับตัวเพื่อให้การบริหารการศึกษายังคงมีคุณภาพทันสมัย และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้อย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรขยายกลุ่มตัวอย่าง เพื่อรวมถึงขยายผลไปยังโรงเรียนในโดเมนการศึกษาอื่น ๆ หรือในระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน เช่น โรงเรียนมัธยมศึกษาต่อไป

2.2 ควรเพิ่มตัวแปรแทรกซ้อน เช่น วัฒนธรรมองค์กร แรงจูงใจในการทำงาน หรือการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงลึกและเข้าใจปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กฤษฎพล อัมระนันท์. (2559). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่वंกักสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2*. (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษานครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์, จักรกฤษณ์ โปตาพล และวิไลยพรณ์ เสรีวัฒน์. (2556). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์*. ขอนแก่น: คลังน่านวิทยา.

- กาญจนา ศิลา. (2556). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน. (สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ขวัญฤทัย ภู่อาระ. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษา พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ณัฐกิตติ บุญเก่ง. (2565). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- นิภาพร ขเหล็กหลี่. (2559). การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- วิมล จันทร์แก้ว. (2555). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. (ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). คู่มือการดำเนินงานสร้างเสริมวินัยนักเรียน. กรุงเทพฯ: ครุสภาลาดพร้าว.
- สุกัญญา สายลวด. (2564). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970) Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30, 607-610.